

1865-07-08

AFSENDER

J. C. Jacobsen

MODTAGER

'Hjemmet'

FAKTA

Type:
Brev

Sprog:
Dansk

Afsendersted:
Bagnères-de-Luchon

Arkivplacering:
FA 2-021-00054; F7

Emneord:
Rejsebrev, rejsebreve

DOKUMENTINDHOLD

Langt rejsebrev med detaljerede naturbeskrivelser fra Pyrenæerne

TRANSSKRIFTION

Bagnères de Luchon d 8 Juli 1865.

"Hvor var det nu, jeg slap sidst?" er det stadige Spørgsmaal, naar jeg begynder et nyt Rejsebrev. Endte Brevet i Pau, eller naaede det hertil? Jeg kan ikke erindre det, men da Veien fra Pau hertil ikke frembød synderligt Interessant vil jeg hellere springe den over, end omtale den 2 Gange.- B. de Luchon er et af de mest anseete Badesteder i Frankrig for dets kraftige Svovl- og Jernholdige Kilder, som allerede vare bekjendte i Oldtiden, men det er kun en saare ringe Deel af de Reisende som komme her for at drikke og bade sig i Svovlbrintevandet. De allerfleste komme her, for at "ligge paa Landet" i et Par Sommermaaneder og endeele ere, som jeg, flygtige Fugle, der kun ville see den smukke Natur og observere "Selskabet".- Saisonen er her i fuld Gang, men den naar dog først sit Høidepunct i næste Maaned.- Dog var det bedste, d.v.s. bedst beliggende og største, Hotel allerede fuldt, saa at jeg maatte søge det næste (efter Murray's Liste): Hotel d'Angeleterre, som er fortræffeligt. Jeg har et smukt, rummeligt, luftigt Værelse med et lille Kabinet til Garderobe og ypperlig Udsigt til 2 Sider, men det koster

ogsaa 8 francs om Dagen.- Alle Hotellerne, samt Kafeer, Boutiker, osv ligger ved en lang, skyggefuld Alle af 4 Rækker gamle Lindetræer, hvor der til enhver Tid paa Dagen er livlig Færdsel af Badegjæsterne, af ankommende Reisende, af Udleiere af Vogne, Heste, Æsler af Udsælgere, osv.- Desuden udstrækker der sig fra den lille By 3 andre, lange skygge-fulde Alleer og ligebagved Hovedalleen er der i Zigzag anlagt Spadseregange paa den skovbevoxede Bjergskraaning der føre op til smukke Udsigtspuncter og til en Kilde med reent kjøligt Vand: Fontaine d'Amour.- Kan man forlange mere til dagligt Brug?- Men det kan ogsaa gjøres fornødent, thi her er som oftest meget varmt, saa at man befinder sig bedst med at røre sig saalidt som muligt og kun i Skygge.- Den første Dag jeg var her, anvendte jeg til at orientere mig og besse alle de nævnte Herligheder, Udsigten til de prægtige Bjerge som tæt omsluttede Dalen indbefattede.- Den følgende Dag gjorde

jeg en Udflugt tilvogns (da det gaaer meget steilt opad, kjører man meget fornemt med 4 heste) til en høitliggende Dal længere inde imellem Bjergene, ved Foden af de høieste Bjerge, der danne Grændsen mod Spanien.- Det var en meget heed Dag og det var derfor heldigt, at jeg ikke havde foresat mig at gjøre nogen større Bjergvandring fra Hospicet.- Jeg søgte strax ind i Bøgeskoven, som havde givet en ubetalelig Skygge paa en Deel af Kjøretouren, og besaae der et lille men smukt Vandfald og fulgte derpaa langs ned med den brusende og buldrende Elv i den Tanke at naae til et andet Vandfald, men da jeg efter nogen Tids Vandring nedad Bakke følte mig noget udmattet af Varmen, opgav jeg at gaae videre og steg i mit Ansigts Sved atter op til Hospice, hvorfra jeg, efter at have pustet lidt, steeg et Stykke opad Veien til Passet: Porte Venasques indtil jeg naaede de første, store Snemasser, under hvilke Bjærgstrømmen vælder ud og hvor jeg fandt en mængde Alpeplanter, bl. A. Alperoser. Her var deiligt kjøligt, men jeg kunde ikke dvæle, da jeg var altfor varm og steeg derfor ned til Hospice og kjørte hjem.- Det var en nydelig Tour, men jeg var ikke glad, fordi jeg havde følt mig saa mat og gammel. Næste Dag var det quælende Hede, "une mauvaise journée", saa at man ikke kunde komme længere end udenfor sin Dør og Fod for Fod trippe lidt afsted i de skyggefulde Alleer.- Jeg sad derfor hjemme næsten hele Dagen og læste og skrev og tegnede.- Først om Aftenen gik jeg som sædvanligt op til det engelske Anlæg ved enden af Alleen, hvor der opføres ret smuk Musik og hvor hele beau monde er samlet.- Igaar, Fredag, kjørte jeg atter med Firspand til den smukke Dal, Vallé de Lys, der udmærker sig med en mængde smukke Vandfald, blandt hvilke det betydeligste, Cascade d'Enfer, allerede langt borte præsenterede sig fortræffeligt.- Det har fri Beliggenhed lige for Enden af Dalen, der lukkes af en steil Klippevæg, hvorover de snedækte Bjergtoppe hæve sig. Fra disse nedstyrter en Vandmasse, omtrent som Giessbachs, men sammentrængt i en smal Kløft med flere Terrasser der danne en Række af Fald, blandt hvilke 2 have en meget betydelig Høide af henved 200 Fod. Det nederste kan man nærme sig langs en smal Klipperand, lige til dets Fod, hvor det bedøver med sin Larm og forfrisker med sin Støvregn indtil den sidste gjør sig altfor behagelig og jager En bort.- Man stiger derpaa ad en lang Omvei

op til Toppen af dette Fald, hvor der er kastet en Bro over Svælget for at see Faldet fra ovenaf.-

Derefter stiger man i Zigzag op til det næste og skønneste Fald, hvor Naturen har "arrangeret" Udløbsaabningens Form og Klippevæggen derunder saa fortræffeligt til at vise Vandets Fald paa den allerfordelagtigste Maade, at man ikke kan blive den Forestilling quit, at Mennesker have havt en Haand med i Spillet, uagtet dette er aldeles umuligt. Til Slutning stiger man op over dette Fald, hvor man atter betragte det fra oven af, ligesom Handeikes (?) Faldet, med hvilket det har megen Lighed, kun at Vandmassen er mange Gange mindre, men saa kan man igjen see Faldet lige til Bunden. Denne ret betydelige Opstigning havde ikke trættet mig det Mindste, thi Luften var ikke varmere, end jeg nu finder tilpas og jeg spurgte nu min Fører, om han ikke kunde føre mig noget høiere op, om muligt til de saakaldte "Gletschere", der her ikke er Andet end store Masser af fjorgammel Sne, men som her i Pyrenæerne ligger meget høit oppe. Han svarede: " Jo, men det var en meget besværlig Vei."- Dermed var jeg veltilfreds, da jeg netop vilde prøve mine Kræfter, for at vide hvilke Excursioner jeg skulde foretage i de følgende Dage og hvilke jeg maatte lade fare. Vi gik altså, først ad en lille Sti, som strax ophørte, derpaa opad et Vildnis af Stenblokke, bedækkede af en vældig Bregneflora. 2-3 Alen høie Aspidier, nogle Træer og Buske og halvforrådne omstyrte Træer. Heldigviis havde jeg tilfældigt faaet en Alpestok med. Men snart stod vi foran en næsten lodret Klippevæg som det forkom mig umuligt at komme opad, men min Fører, der er den ældste i Luchon og Omegn, en Mand paa c 70 Aar, svarede paa mit Spørgsmaal, om dette ogsaa var den rette Vei? at "der var ingen Vei", men dette var Stedet hvor Klippen maatte bestiges og dermed begyndte han at klavre opad en Rende, som Vandstrømmen havde dannet i en lille Vinkel. Dersom min Fører ikke havde været saa erfaren en Mand og tillige saa gammel en Mand, vilde jeg have havt Betænkelighed med at følge ham paa denne Fart.

Men med ham faldt det mig ikke ind at nære Betænke-ligheder. Det var en Fornøielse at see hvorledes han klatrede paa alle 4 eller alle 6, thi man maatte sommetider tage Knæene til Hjælp, hvortil kom Alpestokken som No. 7-

Jeg fulgte trøstigt hans Exempel og det gik fortræffeligt.- Efter henvend et Par Timers Arbeide vare vi ved den første Gletscher i

den saakaldte Cirque d'Enfer, et Plateau med en vældig Sneemasse, hvor Floden styrter ind under fra en af Iis dækket Kløft og bruser under Ens Fødder. Enkelte Steder var Iis-eller Sneedækket gjenembrudt, saa at man kunde see Vandstrømmen derunder. Jeg følte mig aldeles ikke anstrengt af dette Arbeide og spurgte, om vi kunne naae op til det øverste Plateau over en lignende Klippevæg, som den vi havde besteget. Svaret var at med mig kunde han gaae hvor det skulle være, men det ville tage mindst 2 Timer at stige derop og Nedstigningen deroppefra til Dalen vilde tage 4 Timer, hvortil udfordredes i det Mindste Noget at drikke. Dette Argument var slaaende, thi jeg begyndte allerede at føle den Tørst, som følger med slige Bjergvandring. Vi vendte altsaa om og stege samme Vei ned, med ikke mindre Besvær. Efter endnu 2 Timer var denne interessante Vandring tilende, uden at jeg følte andet Spor af An-strengelse end at Knæene var noget slappe. En Flaske Viin og Vand og lidt Brød og Ost vederquægede herligt og vi kjørte tilbage til Luchon..-

Mandag d 10deI Løverdags vare alle Bjergtoppene indhyllede i Skyer og Taager og der var saaledes ikke Leilighed til at gjøre nogen større Udflugt. Det samme var Tilfældet igaar, Søndag, men jeg foreslog alligevel, ligesom en Mængde af de Fremmede med min gamle Fører, en udflugt til Spanien over et ikke høit Pas: Portillon, hvorfra der var en deilig og bogstavelig talt malerisk Udsigt over Aran Dalen, hvori Garonne's Hoved-strøm bugtede sig lige under vore Fødder. Vi stege, tilfods, ned ad den steile Sti, der fører til den lille By Bosost, hvor der om Søndagen dandses af Befolkningen. Uheldigviis begyndte det at regne og jeg fik derfor ingen anden Dands at see, end en Smule der var arrangeret af en Hotelvært i en lille Sal. Jeg saa dog Stilen i disse Dandse, en Slags Kontra-dands, men Udtrykket manglede, det maatte Phantasien supplere (ligesom paa Ischia) men saa var Udbyttet ret tilfredsstillende.

Regnen ophørte og hele Kavalkaden brød op og reed tilbage.- Jeg havde gjerne paa
[på langs]

Tilbageveien dvælet i længere Tid paa Toppen af Passet for ret at indsuge det vidunderligt deilige Syn af denne spanske Dal, men Regnen hang over Hovedet og jeg maatte for denne Gang med et Suk sige Spanien Farvel. I aftes var her et brilliant Tordenveir. Idag tunge Skyer. Ingen Udflugt.

J. C. JACOBSENS ARKIV
CARISBERGFONDET

Med venlig Hilsen til Alle Jacobsen.

8/1/65 C.N.
Bagueux de Luchan 8 juli
1865.

"Juvor nas det min, jeg skal fortælle?" og det lødige fransktale, naar jeg begynder at rejse landarbejde. I dette Brev er: Fær, eller waade til færd? Jeg skal ikke svare det, men de fleste for den færdig
den første fjendelige undersøgelse med jeg skulle jeg mig der
over, end aendele den 2 Gang. - De de lichen er at af de
medt aendele Cadet. Landbrug for det Anstige Brev og
Jagueligne Litter, som allerede naar behøvet. Omtrent, man det
er den en faare mig det af de Navne, som saam som for at
ditte og bade sig i. Jovalliminkamand. - Den allerførste saam som
for at ligg på Hænde; i et fælle saam som aendele og endere var,
som jeg, slig lige sig, der den vilde for den første. Naturlig og
sikker som "Helbred?" - "Færdig" er for i færd Gang, man der
naar den først til færdig, endte. Menand. - Jeg nas det
balle, d. m. l. balle, hellegende og færdig, færdig allerede færdig, som at
jeg saalle færdig det endte (af den Murray's Litter); færdig d. Anglederne, som
er færdigfærdig. Jeg far at færdig, runder, ligefør. Menand og
at ditte Naturlig til færdig og jeg selv det 2 Litter, man
det første og for 8 færdig som færdig. - Alle færdig, færdig færdig,
Candide, som ligg med en ligg, færdigfærdig alle af 4 stæder gamle
Litteratur, Juvor det til færdig som færdig som ligg færdig
af færdigfærdig, af aendele færdig, af balle af færdig, færdig,
dette af færdig, som. - Landet indfærdig det sig for den
lille ligg færdig, færdig, færdigfærdig alle af ligg færdig færdig
er det i færdig færdig færdig færdig færdig færdig færdig
færdig færdig færdig og det færdig færdig færdig og det er færdig end
med, færdig færdig: færdig d. Amoor. - Den er som færdig er
til dagligt ligg? - Man det den er for færdig færdig, færdig er
som færdig er færdig, som at man færdig færdig færdig med det som sig
færdig færdig færdig og den i færdig. - Den første dag jeg nas far,
aendele jeg til at aendele mig og bade alle de gamle færdig færdig,
færdig ligg til de færdig færdig færdig. - Den følgende dag færdig

J. C. JACOBSENS ARKIV
CARLSBERGFONDET

(Det der gæes meget smukt opad, gjærd man meget fornødt med 4 fætte)
jeg en betydelig betragning til en færdig og den begynder med smukke
Længder, med Læsen af de gamle Bøger, der saame Gennemgaa med
Spansen. - Det var en meget færdig Dag og det var derfor færdigt,
at jeg ikke færdig færdig at gaae ud og se den gamle Længder
for Hospice'ne. - Jeg færdig færdig i den gamle, som færdig gind
indbetaltelig Bøger som en Del af Længderne, og heraan det at
lille man smukt færdigt og færdig Længder med med den
Længder og færdig færdig i den gamle at waas til det andet
færdigt, men de jeg efter waas det færdigt med at færdig
færdig mig meget indvæltet af Waanen, og jeg at gaae videre
og færdig i mit færdigt færdigt og til Hospice, færdig jeg, efter
jeg færdig lilla, færdig at færdig opad færdig til færdig: Sotte Venner
indtil jeg waas de færdig. Den færdig færdig, indtil færdig Længderne
waas ind og jeg jeg færdig en færdig Længder, St. A. Længderne.
Jeg var færdig færdig men jeg færdig færdig, da jeg med alle
waas og færdig færdig med til Hospice og færdig færdig. - Det var en
indvæltig færdig, men jeg var ikke glad, færdig jeg færdig færdig færdig
med og færdig. - Både dag var det en færdig færdig, en færdig
færdig, som at man ikke færdig færdig og indvæltig færdig
og færdig færdig færdig færdig i de færdig færdig. - Jeg færdig
færdig færdig waas færdig færdig og færdig og færdig. - Indtil
en færdig færdig jeg færdig færdig og til det færdig færdig færdig
af færdig, færdig det og færdig færdig færdig og færdig færdig færdig
færdig. - Længder, Længder, færdig jeg færdig med færdig færdig
den færdig færdig, færdig færdig det færdig færdig, færdig færdig
færdig færdig færdig færdig. - Det var færdig færdig færdig færdig
af færdig, det færdig af en færdig færdig, færdig de færdig færdig
færdig færdig færdig. - Den færdig færdig færdig færdig, færdig færdig
færdig færdig, men færdig færdig i en færdig færdig med færdig færdig
det færdig en færdig af færdig færdig færdig færdig færdig færdig
færdig af færdig færdig. Det færdig færdig færdig færdig færdig færdig
færdig færdig færdig, færdig til det færdig, færdig det færdig færdig færdig

